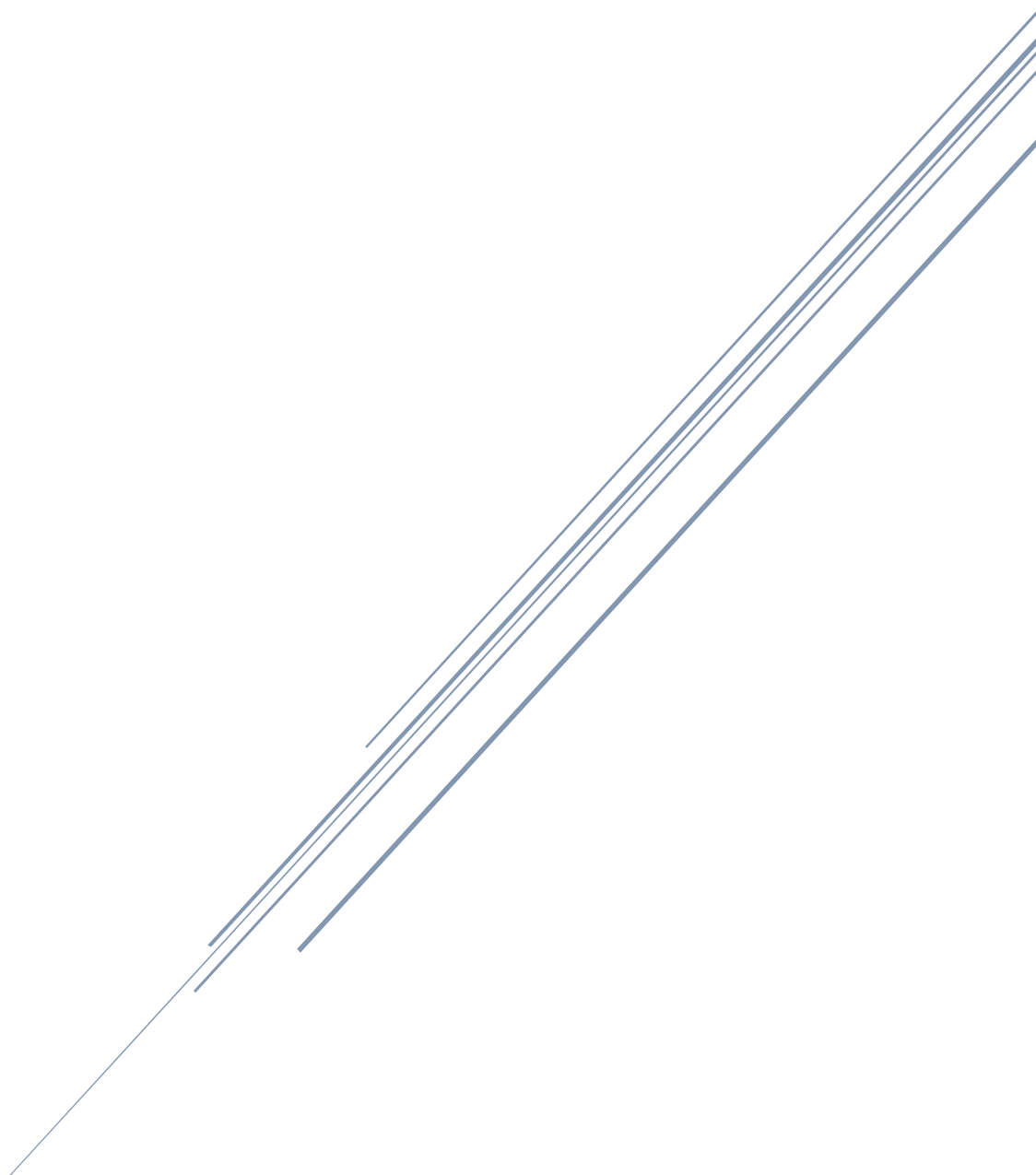

GAZDÁLKODÁSI KIHÍVÁSOK 2024-BEN

Szerkesztette:

Musinszki Zoltán
Horváth Ágnes
Szűcsné Markovics Klára

Kiadó:

MTA MAB
Gazdálkodástudományi Munkabizottság

Miskolc, 2024

ISBN 978-615-6448-57-6

Lektorálta:

Musinszki Zoltán
Horváth Ágnes
Szűcsné Markovics Klára

Szerzők:

Andreica Szilvia
Bárczi Judit
Bereczk Ádám
Csiszár Csilla Margit
Gáspár Sándor
Hódiné Hernádi Bettina
Horváth Ágnes
Horváth Kata
Horváthné Csolák Erika
Karajz Sándor
Károlyi Henriett
Kiss Gergely
Lipták Katalin
Martzy Antal
Musinszki Zoltán
Pászok Norbert
Sárköziné Perge Ildikó
Sewornu Kobla Afadzinu
Szekeres Attila
Szilágyiné Fülöp Erika
Szűcsné Markovics Klára
Thalmeiner Gergő
Tokár-Szadai Ágnes
Tüskés István
Vajda Gábor
Zéman Zoltán

Tartalomjegyzék

ELŐSZÓ	5
A MÉHÉSZETEK NÉHÁNY GAZDÁLKODÁSI MUTATÓJA	6
<i>Andreica Szilvia-Szűcsné Markovics Klára</i>	
KRIPTOVALUTA PIACOK SZABÁLYOZÁSÁNAK SZÜKSÉGESSÉGE ÉS IRÁNYAI A MiCA FÉNYÉBEN.....	15
<i>Bereczk Ádám</i>	
A METAVERZUM FEJLESZTÉSEK ÖKONÓMIAI ÉS FINANSZÍROZÁSI MODELLJEI.....	25
<i>Bereczk Ádám-Szilágyiné Fülöp Erika-Hódiné Hernádi Bettina</i>	
ADATVIZUALIZÁCIÓ – ALAPELVEK ÉS TORZÍTÁSOK.....	35
<i>Csiszár Csilla Margit</i>	
ADATTÓL A STRATÉGIÁIG: AZ ADATVAGYON-GAZDÁLKODÁS KÖZPONTI SZEREPÉNEK MEGÉRTÉSE A MODERN SZERVEZETEK BEN.....	48
<i>Csiszár Csilla Margit-Horváth Kata</i>	
FELELŐS ÉDESSÉGGYÁRTÁS - A NESTLÉ FENNTARTHATÓSÁGI JELENTÉSE	60
<i>Hódiné Hernádi Bettina</i>	
ÚTON A KLÍMACÉLOK FELÉ 1: PILLANATKÉP AZ EU ENERGIA-INTENZITÁSÁRÓL	70
<i>Horváth Ágnes</i>	
REGIONÁLIS KÜLÖNBSEGEK A MAGYARORSZÁGI KÓRHÁZAK GAZDÁLKODÁSÁBAN ÉS PÉNZÜGYI TELJESÍTMÉNYÉBEN	80
<i>Horváthné Csolák Erika-Musinszki Zoltán-Lipták Katalin</i>	
A TÉRBELISÉG SZEREPE AZ EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÓKÖRZETEK HELYI, VALAMINT NAGYREGIONÁLIS KÜLÖNBSEGEINEK ALAKULÁSÁBAN MAGYARORSZÁGON.....	95
<i>Horváthné Csolák Erika</i>	
A BEJÁRÁSI TERÜLET MÉRETÉNEK HATÁSA A FUTÁSI IDŐRE AZ UTAZÓ ÜGYNÖK PROBLÉMA MEGOLDÁSÁBAN.....	106
<i>Karajz Sándor</i>	
ADATVEZÉRELT STRATÉGIA ÉS KONTROLLÁLT VÁLLALATI FEJLŐDÉS: AZ ADATVAGYON SZEREPE A JÖVŐÉPÍTÉS BEN	114
<i>Károlyi Henriett-Martzy Antal-Szekeres Attila-Zéman Zoltán</i>	
ADATVEZÉRELT DÖNTÉSHOZATAL ÉS MESTERSÉGES INTELLIGENCIA MODELLEZÉSEK MÓDSZERTANI ELEMZÉSE KLINIKAI KÖRNYEZET BEN	124
<i>Károlyi Henriett-Martzy Antal-Zéman Zoltán</i>	
ESG, ZÖLD HITELEZÉS ÉS FOGYASZTÓI TÁMOGATÁSOK HOSSZÚTÁVÚ HATÁSA A FENNTARTHATÓ ELLÁTÁSI LÁNCOKRA ÉS PÉNZÜGYI KOCKÁZATOKRA	135
<i>Károlyi Henriett-Martzy Antal-Szekeres Attila-Zéman Zoltán</i>	
A GAMIFIKÁCIÓ HATÉKONY MŰKÖDÉSÉNEK FELTÉTELRENDSZERE.....	150
<i>Kiss Gergely</i>	

A KÖLCSONÖS SZOLGÁLTATÁSOK PROBLÉMÁJA.....	160
<i>Musinszki Zoltán</i>	
A KÖLTSÉGEK ÉS AZ ADATVAGYON STRUKTURÁLÁSA.....	171
<i>Musinszki Zoltán</i>	
A HAZAI GYÓGYNÖVÉNYTURIZMUS JELENLEGI HIÁNYOSSÁGAI, FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEI	186
<i>Pásztk Norbert-Szűcsné Markovics Klára</i>	
A FÜSZER- ÉS GYÓGYNÖVÉNYTERMESZTŐ SZEKTOR VÁLLALKOZÁSDEMOGRÁFIAI TRENDJEI 2008-2022 KÖZÖTT.....	196
<i>Pásztk Norbert-Szűcsné Markovics Klára</i>	
A CONTROLLING FEJLŐDÉS ÚJ IRÁNYA, AZ ADATVEZÉRELT CONTROLLING	213
<i>Zéman Zoltán-Thalmeiner Gergő-Gáspár Sándor</i>	
A BERUHÁZÁSOK IDŐZÍTÉSÉNEK KÉRDÉSEI A MAGYAR ÉPÍTŐIPARI SZEKTORBAN	223
<i>Sárköziné Perge Ildikó-Szűcsné Markovics Klára</i>	
KIHÍVÁSOK ÉS STRATÉGIÁK AZ ÁLLAMI ELLENŐRZÉS ÉS AZ IPARPOLITIKA KÖZÖTTI KAPCSOLAT MEGERŐSÍTÉSÉRE GHÁNÁBAN	235
<i>Sewornu Kobla Afadzinu</i>	
AZ ÁLLAMI ELLENŐRZÉS ÉS SZEREPE AZ IPARPOLITIKAI INNOVÁCIÓ FOKOZÁSÁBAN GHÁNÁBAN ...	257
<i>Sewornu Kobla Afadzinu</i>	
AZ ADATVEZÉRELT DÖNTÉSHOZATALT BEFOLYÁSOLÓ PERCEPCIÓK, PREKONCEPCIÓK ÉS EGYÉB EMÓCIONÁLIS TORZÍTÁSOK A MANAGEMENTBEN	277
<i>Szekeres Attila-Károlyi Henriett-Martzy Antal</i>	
STARTUPOK JOGI ÚTVESZTŐI: LEHETŐSÉGEK ÉS BUKTATÓK A VÁLLALKOZÁS INDÍTÁSAKOR	295
<i>Szilágyiné Fülöp Erika</i>	
A DIGITALIZÁCIÓ, MINT LEHETŐSÉG A VEZETÉSI TANÁCSADÓ VÁLLALKOZÁSOK FEJLESZTÉSÉRE ...	305
<i>Tokár-Szadai Ágnes</i>	
FENNTARTHATÓ VÁLLALATIRÁNYÍTÁS: AZ ESG INTEGRÁCIÓ, KOCKÁZATKEZELÉS ÉS HOSSZÚ TÁVÚ ÉRTÉKTEREMTÉS.....	315
<i>Tüskés István</i>	
CONTROLLING A DIGITÁLIS TÉRBEN	325
<i>Vajda Gábor-Zéman Zoltán</i>	
ADATVAGYON GAZDÁLKODÁS HATÁSA A NAGYVÁLLALATI CONTROLLING MUNKÁRA.....	344
<i>Vajda Gábor-Gáspár Sándor-Bárczi Judit</i>	

Az állami ellenőrzés és szerepe az iparpolitikai innováció fokozásában Ghánában

Sewornu Kobla Afadzinu, afadzinu.sewornu.kobla@o365.u-szeged.hu

Absztrakt: Ez a tanulmány az állami ellenőrzések szerepét vizsgálja az iparpolitikai innováció fokozásában Ghánában. A kutatás az ügynökelméletre épül, hogy megértsük a könyvvizsgálók és a politikai döntéshozók közötti megbízó-ügynök kapcsolatokat, kiemelve annak szükségességét, hogy a könyvvizsgálatoknak a pusztán megfelelésen túlmenően a dinamikus kormányzás elősegítése érdekében is szükségük van a dinamikus kormányzásra. Emellett az innovációs rendszerelméletet is felhasználjuk a különböző szereplők (kormányzat, ipar, felsőoktatás és civil társadalom) közötti rendszerszintű kölcsönhatások megértéséhez az innováció előmozdításában. A tanulmányban kvalitatív kutatási megközelítést alkalmaztak, az adatgyűjtés és -elemzés módszere a dokumentumelemzés volt. Az eredmények azt mutatták, hogy a GAS jelenlegi, a pénzügyi megfelelésre összpontosító jellege korlátozza az ellenőrzéseknek az iparpolitikai innováció ösztönzésében rejlő lehetőségeit. A gyenge visszacsatolási mechanizmusok és a GAS és az ipari érdekelt felek közötti elégtelen együttműködés tovább gátolja az ellenőrzési ajánlásoknak a szakpolitikai változásokra gyakorolt hatását.

Abstract: This study examines the role of public audits in enhancing industrial policy innovation in Ghana. The research draws on agency theory to understand the principal-agent relationship between auditors and policy makers, highlighting the need for audits to go beyond mere compliance to promote dynamic governance. They also need dynamic governance. In addition, we use the innovation system theory to understand the systemic interactions between different actors (government, industry, higher education and civil society) in the promotion of innovation. A qualitative research approach was used in the study, and the method of data collection and analysis was document analysis. The results showed that the current nature of the GAS, which focuses on financial compliance, limits the potential of controls to stimulate industrial policy innovation. Weak feedback mechanisms and insufficient collaboration between GAS and industry stakeholders further inhibit the impact of audit recommendations on policy change.

Kulcsszavak: Elszámoltathatóság, kormányzás, iparpolitika, innovációs rendszerek, közszféra-ellenőrzés

JEL kód: L16, L52, M42, M48, O38

Bevezetés

Napjaink gyorsan változó globális környezetében a hatékony iparpolitikai innováció a gazdasági növekedés és a versenyképesség kulcsfontosságú hajtóerejévé vált a nemzetek számára világszerte. A Nemzetközi Valutaalap (IMF) szerint az iparpolitika a gazdasági növekedés és fejlődés előmozdítását célzó kulcsfontosságú globális stratégia, amely az állam célzott intézkedéseit foglalja magában a nemzeti versenyképesség, a társadalmi eredmények és a biztonság szempontjából kulcsfontosságú iparágak támogatása érdekében. A különböző tanulmányok szerint az iparpolitika elősegíti a fenntartható gazdasági növekedést, támogatja a kulcsfontosságú iparágak stratégiai támogatását, stabilizálja a globális ellátási láncokat, foglalkozik a nemzetbiztonsági aggályokkal, fokozza a versenyképességet, és a környezetvédelemre összpontosít, biztosítva a fenntartható jövőt. Chang és Andreoni (2020) arra a következtetésre jutott, hogy az iparpolitika döntő szerepet játszik az új gazdasági realitások kezelésében és a kihívások kezelésének pragmatikus megközelítésének előmozdításában. Ferrannini et al. (2020) ezzel szemben azon a véleményen voltak, hogy az

iparpolitika központi szerepet játszik a munkanélküliség, a nélkülözés és a szegénység okozta gazdasági és társadalmi problémák megoldásában, és új szerepe van a KOVID-19 utáni társadalmakban. Az iparpolitika létfontosságú szerepet játszik a feltörekvő gazdaságok, például Ghána fejlődésében a gazdasági diverzifikáció, a technikai fejlődés, a foglalkoztatás növekedése, a globális versenyképesség és a fenntartható fejlődés előmozdításával, így elősegíti az új technológiák és iparágak fejlődését, a szegénység enyhítését, a hazai vállalkozások versenyképességének erősítését és a fenntartható fejlődés előmozdítását.

Mivel az országok a fenntartható fejlődés előmozdítására és ipari ágazataik fejlesztésére törekcszenek, elengedhetetlen annak biztosítása, hogy az állami forrásokat hatékonyan és átláthatóan használják fel. A közpénzügyi ellenőrzés az államháztartás irányításának egyik alapvető szempontja, amely a közpénzek és források felhasználása során előmozdítja az elszámoltathatóságot, a feddhetetlenséget és a jó kormányzást. Alapvető fontosságú az iparpolitikai kormányzati intézkedések értékeléséhez, a politikai döntéshozók elszámoltatásához és az átláthatóság növeléséhez az ellenőrzési jelentéseken keresztül. Az ellenőrzések az iparpolitika végrehajtásának hatékonyságát és eredményességét is értékelik, az erőforrás-felhasználás értékelésén keresztül azonosítják a javításra szoruló területeket, a költségmegtakarítási stratégiákat és a szakpolitikai eredmények lehetséges javulását. A könyvvizsgálók feladata az iparpolitikákkal kapcsolatos potenciális veszélyek, például a nem megfelelő irányítás, a korrupció vagy a nem megfelelő ellenőrzés feltárása (Klovach et al., 2022). A Vitomir et al. (2019), valamint Salihu & Hoti (2022) által végzett tanulmányok azt sugallják, hogy a kockázatok csökkenthetők és a szakpolitikák végrehajtása javítható a nyilvános ellenőrzésekből származó ajánlások segítségével. Az auditok az iparpolitikák gazdasági növekedésre, új munkahelyek teremtésére és egyes ágazatok fejlődésére gyakorolt hatásának értékelésére is irányulnak. Ezért a jövőbeni szakpolitikai terveket és felülvizsgálatokat általában az ellenőrzésekből levont tanulságok alapján alakítják ki. A nyílt és eredményes ellenőrzések közvetlen következménye a kormányzati intézményekbe vetett közbizalom erősödése, ami biztosítja, hogy az érdekeltek biztosak legyenek abban, hogy az iparpolitikákat méltányosan és eredményesen hajtják végre. A nyilvános ellenőrzések az elszámoltathatóság biztosításával fokozzák az iparpolitika hatékonyságát.

Az állami ellenőrzés és az iparpolitikai innováció közötti kapcsolat a ghánai politikai keretben továbbra is kevésbé van feltárva. Ghána, a növekvő ipari ágazattal és ambiciózus fejlesztési célokkal rendelkező ország előtt az a kihívás áll, hogy összehangolja a közellenőrzési gyakorlatát az iparpolitikai innovációval, hogy maximalizálja politikái hatását és biztosítsa a források hatékony elosztását. Az állami ellenőrzés és az iparpolitikai innováció közötti kapcsolat megerősítése javíthatja Ghána iparpolitikai keretrendszerének hatékonyságát, eredményességét és átláthatóságát, ami gyorsabb gazdasági növekedéshez, munkahelyteremtéshez és fenntartható fejlődéshez vezethet. E tanulmány jelentősége abban rejlik, hogy képes áthidalni a szakadékot az állami ellenőrzés és az iparpolitikai innováció között, amely két területet a politikai diskurzusban gyakran külön kezelnek. Azzal, hogy feltárja a ghánai számvevőszék szerepét az iparpolitikai innováció fokozásában, ez a kutatás hozzájárul a kormányzásról, az elszámoltathatóságról és a gazdasági átalakulásról szóló szélesebb körű vitához. Az eredmények várhatóan betekintést nyújtanak abba, hogy az ellenőrzési eredmények hogyan befolyásolhatják a politikai reformokat és ösztönözhetik az innovatív megközelítéseket az iparfejlesztésben, hozzájárulva a ghánai politika végrehajtásának szilárdabb keretéhez.

A kutatás fő célja annak felmérése, hogy az állami ellenőrzés hogyan befolyásolja az iparpolitikai innovációt Ghánában. Konkrétabban, a kutatás célja (1) a Ghánai Könyvvizsgáló Szolgálat jelenlegi gyakorlatának értékelése az iparpolitikával kapcsolatban, (2) az ellenőrzési megállapítások és a szakpolitikai innováció közötti kapcsolat vizsgálata, valamint (3) ajánlások megfogalmazása az állami könyvvizsgálat és az iparpolitikai célok összehangolására. A vizsgálatot vezérlő központi kutatási kérdés a következő: Milyen mértékben járul hozzá az állami ellenőrzés az innováció előmozdításához Ghána iparpolitikájában? Ez a tanulmány a szakirodalomban meglévő hiányosságot pótolja azzal, hogy a közellenőrzés és az iparpolitikai innováció kapcsolódási pontjaira összpontosít. Míg korábbi tanulmányok széles körben vizsgálták a közellenőrzés szerepét a kormányzati kiadások elszámoltathatóságának és átláthatóságának biztosításában, kevés tanulmány vizsgálta a politikai innováció befolyásolásában rejlő lehetőségeket, különösen az iparpolitika összefüggésében. E hiányosság pótlásával a kutatás célja, hogy hozzájáruljon egy hatékonyabb és innovációvezérelt iparpolitikai keretrendszer kialakításához Ghánában.

1. Irodalmi áttekintés

Fogalmi irodalmi áttekintés

A Legfőbb Ellenőrzési Intézmények Nemzetközi Szervezete (INTOSAI) meghatározása szerint az állami ellenőrzés a kormányzati bevételek és kiadások független vizsgálatát jelenti, amelynek célja az elszámoltathatóság, az átláthatóság és a közpénzek megfelelő felhasználásának biztosítása (INTOSAI, 2019). Az INTOSAI által közzétett, az ellenőrzési alapelvekről szóló iránymutatásokról szóló limai nyilatkozatban a szervezet azt állítja, hogy a közellenőrzés alapvető mechanizmusként szolgál a kormányzati műveletek vizsgálatához, és annak értékeléséhez, hogy a közforrásokkal gazdaságosan, hatékonyan és eredményesen gazdálkodnak-e. Ez az állami döntések és közprogramok teljesítményének független felülvizsgálata és értékelése révén valósul meg, biztosítva, hogy a közszféra szervezetei teljesítsék célkitűzéseiket és értéket szolgáltatassanak az állampolgárok számára. Az Európai Számvevőszék (ECA) 2017-ben közzétette teljesítményellenőrzési kézikönyvének frissített változatát, amelyben a közszféra ellenőrzését a közszféra szervezetei eredményességének és felelősségének értékelésében kulcsfontosságú eszköznek nyilvánította.

A közszférában az ellenőrzés hatóköre magában foglalja a pénzügyi kimutatásokat, a belső ellenőrzés, a kockázatkezelés, valamint a közszféra működésének általános hatékonyságának és eredményességének értékelését. Az állami ellenőrzések azt értékelik, hogy az állami programok és tevékenységek hatékonyan és eredményesen érik-e el a kívánt eredményeket (ECA, 2017). Ez magában foglalja annak vizsgálatát, hogy a forrásokat optimálisan használják-e fel a közszolgáltatások nyújtására. Az ellenőrzések azáltal, hogy független értékelést nyújtanak az állami műveletekről, elősegítik az elszámoltathatóságot és az átláthatóságot is, ami segít megelőzni és felderíteni a csalást, a korrupciót és a rossz gazdálkodást, ezáltal erősítve a közbizalmat (Nimani et al., 2013; Bhul, 2013). A független és objektív értékelések elvégzésével az állami ellenőrzés erősíti a közbizalmat, elősegíti a költségvetési fegyelmet, védelmet nyújt a korrupció és a közforrásokkal való rossz gazdálkodás ellen, és megbízható információkkal látja el a döntéshozókat a politikaformálás, a forráselosztás és a

teljesítményellenőrzés támogatásához (Walker, 2023; Baylis & Widt, 2023).

A különböző tudósok által végzett tanulmányok rávilágítottak a nyilvános ellenőrzések fontos szerepére. Lazarescu (2019) megfigyelte, hogy a közpénzek ellenőrzése kulcsfontosságú ellenőrzési mechanizmusként szolgál, amely vezető szerepet játszik annak biztosításában, hogy a közpénzek elosztása és felhasználása az alkalmazandó jogi keretek között történjen. Karkovska & Vishka (2021) a maguk részéről arra a következtetésre jutottak, hogy a közellenőrzések az államigazgatásban elkövetett jogsértések felderítésére alkalmazott pénzügyi eszközként szolgálnak, és célja a közszférán belüli tevékenységek jogszerűségének, átláthatóságának és hatékonyságának ellenőrzése. Popov és társai (2021) úgy vélekedtek, hogy a közellenőrzés egy olyan, közérdeklődésre számot tartó irányítási folyamat, amely hozzájárul a költségvetési források felhasználásának racionalizálásához és a hatékony irányítási folyamatok kialakításához, míg Baylis & Widt (2022) kutatásai szerint a közellenőrzések eredménye validálja az elszámoltathatósági rendszereket, és biztosítja a közvélemény bizalmát a kormányzati szervek költségvetési magatartása iránt.

Az iparpolitika témája a kormányzás során nézeteltérések tárgyát képezte, ami vitákhoz vezetett (Andreoni & Chang, 2019). Ez a vita általában arra összpontosul, hogy a kormányoknak milyen mértékben kellene beavatkozniuk a gazdaságba, és milyen mértékben kellene az ipari eredmények felett ellenőrzést gyakorolniuk. Geroski (1989) arra a következtetésre jutott, hogy, az iparpolitikáról szóló vita összetett, eltérő véleményekkel a létezéséről, céljáról és arról, hogy nemzetek feletti szinten kell-e alkalmazni. Ez annak tulajdonítható, hogy az iparpolitikának - ellentétben a jól bevált szakpolitikákkal, mint például a monetáris vagy a fiskális politika - nincs stabil intézményi struktúrája és széles körben elismert céljai. Céljai és eszközei idővel változnak, és nemzetenként eltérőek, ami viták tárgyát képezi. Így az iparpolitika definíciója az egyes írók és politikusok szerint változik, és az idők során változik. Aiginger (2007) úgy véli, hogy az iparpolitika meghatározása attól függően változik, hogy ki milyen szempontból tekint rá. A maguk részéről Grabas-Nützenadel (2013) azt állította, hogy az iparpolitikai megközelítések, intézkedések és eszközök sokféleségét tekintve nem tűnik megvalósíthatónak és nem is feltétlenül hasznos az eszközök rögzített kategóriáinak vagy csoportjainak meghatározása.

E tanulmány céljainak elérése érdekében fontos megérteni az egyes tudósok által megfogalmazott különböző definíciók álláspontját. A "Kormányzat és ipar az Egyesült Államokban: Past Practices and the Debate on the Present Policies" című cikkében Tommaso & Tassinari (2014) az iparpolitikát a kormány által vezetett kezdeményezésekként határozza meg, amelyek célja a növekedés és a versenyképesség fokozása bizonyos ágazatokban, beleértve az olyan közvetlen beavatkozásokat, mint a támogatások és a vámok, valamint az olyan közvetett intézkedéseket, mint a kutatás-fejlesztési támogatás. Thompson (2014) a maga részéről az iparpolitikát az ipari ágazatot célzó kormányzati beavatkozásként definiálja, anélkül, hogy azonnal más gazdasági tevékenységeket is megcélozna. Definíciójuk mögött az áll, hogy kizárják a monetáris és makrogazdasági politikát, például a kamatlábakat. Az "ipar" kifejezés magában foglalja a feldolgozóipart, az infrastrukturális ágazatokat, a bányászatot, a mezőgazdaságot és a szolgáltatásokat, mivel a foglalkozási kategorizálás szubjektív lehet.

Geroski (1989) "Európai iparpolitika és iparpolitika Európában" című folyóiratcikkében az iparpolitikát olyan kormányzati intézkedésekként határozza meg, amelyek célja a gazdaság befolyásolása, és amelyek meghatározott iparágakra vagy ágazatokra összpontosítanak. Ide

tartoznak a támogatások, a korlátozások és a kutatási támogatás. A cél a gazdasági teljesítmény és a versenyképesség javítása, valamint a piaci gyengeségek kezelése. Geroski (1989) különbséget tesz a hagyományos és a kortárs iparstratégia között, kiemelve az innováció, a műszaki fejlődés és a munkaerő képzettségének javítása felé történő elmozdulást. Foreman-Peck et al. (1999) az iparpolitikát olyan kormányzati intézkedések összességéként határozza meg, amelyek célja, hogy befolyásolják bizonyos ágazatok vagy iparágak gazdasági teljesítményét. Az iparpolitikának ez a meghatározása az ipari növekedést befolyásoló kormányzati folyamatokat hangsúlyozza, beleértve a pénzügyi támogatást, a szabályozási struktúrákat, valamint az innovációt és a műszaki fejlődést. Foreman-Peck et al. (1999) kiemelik, hogy az iparpolitika magában foglalja az olyan explicit beavatkozásokat, mint a támogatások és a tarifák, valamint az olyan implicit intézkedéseket, mint a munkaerő képességeit javító oktatás és képzés. A cél a piaci hiányosságok orvoslása, a gazdasági hatékonyság ösztönzése és a nemzetközi versenyképesség fokozása. Rodrik (2004) a maga részéről az iparpolitikát olyan kormányzati kezdeményezésként határozza meg, amelynek célja, hogy bizonyos ágazatok vagy iparágak növekedését és bővülését olyan stratégiák révén támogassa, mint a támogatások, adókedvezmények és szabályozások. Rodrik (2004) továbbá kiemeli, hogy az iparpolitika magában foglalja az állami és a magánszektor közötti stratégiai partnerséget a gazdasági növekedés és fejlődés útjában álló akadályok azonosítása és leküzdése érdekében.

Aiginger (2007) meghatározása szerint a kormányzat által a gazdaság összetételének ágazati szintű alakítása érdekében végrehajtott bármely intézkedés. Ide tartoznak azok az intézkedések, amelyek az innováció előmozdítása, a technológiai beruházások és a tehetségfejlesztés elősegítése révén igyekeznek javítani az ágazatok versenyhelyzetét. Aiginger (2007) továbbá azt javasolja, hogy a modern iparpolitikának az ipari átalakulás és a versenyképesség számára kedvező feltételek megteremtésére kell összpontosítania, nem pedig a vállalkozásoknak nyújtott közvetlen pénzügyi támogatásra. Ez a megközelítés elősegíti a dinamikus gazdasági környezet kialakulását, amely képes alkalmazkodni a globális versenyhez és a technológiai fejlődéshez. Az innovatív iparpolitikák kulcsfontosságúak az országok számára a technológiai változásokhoz való alkalmazkodás, a gazdasági diverzifikáció elérése, a fenntartható fejlődés előmozdítása és a globális versenyképesség fokozása szempontjából. Ez biztosítja az erőteljes, inkluzív és fenntartható gazdasági fejlődést a globális gazdaságban való hosszú távú siker érdekében. Pike (2018) szerint az iparpolitika a kormányok beavatkozásainak összessége, amelyek a gazdaság gazdasági szerkezetét befolyásolják, és hatással vannak az inkluzív növekedésre. Natsuda et al. (2020) a maga részéről az iparpolitikát olyan stratégiaként határozza meg, amely az állam által az ágazat, az iparág vagy az egész gazdaság fejlesztésére ösztönöz, a versenyképességre, a felzárkózásra és a strukturális változásra összpontosítva. Az iparpolitika a piaci hiányosságokra való összpontosításból a növekedés és a nemzetközi versenyképesség jobb feltételeinek megteremtése felé fejlődött (Karlsson & Tavassoli, 2021).

Az iparpolitikai innováció a szakpolitikai eszközök stratégiai alkalmazását jelenti a gazdasági tevékenység szerkezetének olyan ágazatok, technológiák vagy feladatok irányába történő megváltoztatására, amelyek várhatóan jobb kilátásokat kínálnak a gazdasági növekedés vagy a társadalmi jólét szempontjából, mint ami a beavatkozás hiányában bekövetkezne (Warwick & Nolan, 2014). Egyszerűen fogalmazva, az iparpolitikai innováció az ipari növekedés, a versenyképesség és a technológiai fejlődés előmozdítását célzó politikák és

kezdeményezések stratégiai tervezését, megfogalmazását és végrehajtását jelenti egy országon belül. Ez magában foglalja a kiemelt ágazatok meghatározását, a források elosztását és az innovációt, a vállalkozói szellemet és a fenntartható ipari fejlődést elősegítő környezet megteremtését. Az iparpolitikai innováció az intézkedések széles körét öleli fel, beleértve a beruházások ösztönzését, a kutatás-fejlesztés (K+F) ösztönzését, a készségfejlesztést, az infrastruktúra fejlesztését, valamint a köz- és magánszféra közötti partnerségek elősegítését.

Az iparpolitikai innováció kulcsfontosságú az olyan feltörekvő gazdaságok számára, mint Ghána, mivel stratégiai keretet biztosít a fejlesztési kihívások leküzdéséhez és a növekedési lehetőségek kihasználásához (Grillitsch & Asheim, 2018). Blakely (2014) szerint az innováció mint nemzeti iparpolitika elősegíti a gazdasági diverzifikációt, a technológiai fejlődést, a munkahelyteremtést és a fenntartható fejlődést. Az iparpolitikai innováció úgy definiálható, mint a kormányok által az ipari fejlődés és a strukturális átalakulás előmozdítását célzó új stratégiák és eszközök kidolgozása és végrehajtása (OECD, 2015). Újszerű megközelítések alkalmazását használja fel a piaci hiányosságok kezelésére, a technológiai fejlődés támogatására és a versenyképesség fokozására a globalizált gazdaságban.

Aginger és Rodrik (2020) másrésről megjegyezte, hogy az iparpolitikai innovációra jellemző a fejlett technológiákat integráló, a fenntartható fejlődést elősegítő és a tudásalapú gazdaságra való átállást támogató korszerű politikai intézkedések bevezetése. A fogalom magában foglalja a szabályozási keretek reformját, új intézmények létrehozását, valamint a köz- és magánszféra közötti partnerségek létrehozását az ipari versenyképesség előmozdítása érdekében. Weiss (2013) szerint az iparpolitikai innováció olyan új paradigmák és szakpolitikai eszközök elfogadását jelenti, amelyek tükrözik a változó gazdasági realitásokat és technológiai tájképeket. Ez magában foglalja az ágazatspecifikus kezdeményezések kialakítását, az innovációs ökoszisztémák előmozdítását, valamint az iparpolitika összehangolását a szélesebb körű gazdasági és társadalmi célkitűzésekkel, például a befogadással és a környezeti fenntarthatósággal. Dióhéjban az iparpolitikai innováció nemcsak új stratégiák és eszközök létrehozását jelenti, hanem a meglévő politikák reformját is a modern kihívások kezelése érdekében, különös tekintettel a technológia, a fenntarthatóság és a különböző érdekelt felek közötti együttműködés fontosságára az ipari növekedés és versenyképesség előmozdítása érdekében.

Az iparpolitikai innováció jelentősége abban rejlik, hogy képes a gazdasági átalakulást előmozdítani, a termelékenységet növelni és munkahelyeket teremteni. A célzott iparágak stratégiai támogatásával és ápolásával az országok diverzifikációt érhetnek el, csökkenthetik a hagyományos ágazatoktól való függőséget, és elősegíthetik a fenntartható gazdasági növekedést. Az iparpolitikai innováció döntő szerepet játszik a technológiai fejlődés, az innováció és a versenyképesség előmozdításában is, lehetővé téve az országok számára, hogy a globális gazdaságban boldoguljanak. Ezen túlmenően az inkluzív és fenntartható ipari fejlődés előmozdításával a társadalmi kihívások - például a jövedelmi egyenlőtlenségek és a regionális egyenlőtlenségek - kezelésének mechanizmusaként is szolgál.

Empirikus irodalmi áttekintés

A könyvvizsgálat nagyon fontos szerepet játszik a közszféra pénzügyi irányításában és az érdekeltek felé való elszámoltathatóságban, és a ghánai helyzet is ezt a tendenciát követi. A

ghánai állami ellenőrzési rendszert elsősorban a Ghánai Számvevőszék felügyeli, amely az ország legfőbb ellenőrzési intézménye. Az akkori gyarmati Aranypart Kormány által 1910-ben alapított, és azzal a céllal, hogy világszínvonalú, professzionális, kiváló és költséghatékony ellenőrzési szolgáltatásokat nyújtó legfőbb ellenőrzési intézménnyé váljon, a Ghánai Ellenőrzési Szolgálat (GAS) megbízást kapott a kormányzati intézmények, állami tulajdonú vállalatok és más közszektorbeli szervezetek ellenőrzésének elvégzésére. A ghánai állami könyvvizsgálatot szabályozó jogi és szabályozási kerethez tartozik a közpénzkezelési törvény is, amely további iránymutatást nyújt a közszféra pénzügyi irányítására és elszámoltathatóságára vonatkozóan. A szolgálatot az 1992. évi alkotmány (187., 188. és 189. cikk), valamint a 2000. évi számvevőszéki törvény (584. törvény) rögzíti. Az elmúlt években a ghánai állami ellenőrzési rendszer jelentős előrelépést ért el az elvégzett ellenőrzések terjedelme és minősége tekintetében. Az Ellenőrzési Szolgálat ma már a pénzügyi kimutatások, teljesítményjelentések és a vonatkozó törvényeknek és rendeleteknek való megfelelés szélesebb körét vizsgálja.

A ghánai kontextusban az "ipar" kifejezés a gazdasági tevékenységek széles körére utal, amelyek túlmutatnak a feldolgozóiparon (Anaman & Osei Amponsah 2007). Ezt az állítást Owoo & Page (2017) tanulmánya is megerősíti, aki arra a következtetésre jut, hogy Ghánában az ipar magában foglalja a kiegészítő szolgáltatási ágazatokat, a kitermelő iparágakat és más olyan ágazatokat, amelyek hozzájárulnak a nemzet tágabb ipari keretéhez. A feldolgozóipar magában foglalja a tárgyak gyárakban és üzemekben történő előállításának folyamatát, amely a fogyasztási cikkektől az ipari termékekig terjed. A nyersanyag-kitermelő ipar magában foglalja a természeti erőforrások kinyerését és finomítását, beleértve a bányászatot (arany, bauxit, mangán), valamint az olaj- és gázkitermelést. A szolgáltatási ágazatot az ipari tevékenységeket segítő szolgáltatások alkotják, mint például a logisztika, a szállítás, a pénzügyi szolgáltatások, az IKT és az üzleti szolgáltatások.

A ghánai iparosítás koncepciója a nemzet megalapítása óta létezik, és az első elnök látnoki vezetése vezérelte (Grayson, 1973; Rice & James, 2022). Gebe (2008) szerint, miután Ghána 1957-ben elnyerte függetlenségét Nagy-Britanniától, Kwame Nkrumah elnök az ipart fogadta el a túlnyomórészt mezőgazdasági gazdaság forradalmasításának és modernizálásának eszközeként. Nkrumah azt a meggyőződést vallotta, hogy az olyan áruk behozatala, amelyeket esetleg belföldön is meg lehetne termelni, tovább növelte Ghána folyamatos függőségét a gyarmati rendszertől, amelyet kirívóan igazságtalannak tartott. Owoo & Page (2017) azt állítják, hogy Ghána iparpolitikája három elsődleges időszakon ment keresztül. 1960 és 1983 között az importhelyettesítő iparosítás (ISI) néven ismert, kormány által vezetett politika az állami beruházások előmozdítására és a feltörekvő iparágak védelmére összpontosított. A második, 1984 és 2000 között zajló szakasz a nemzetközi pénzügyi intézmények (IFI-k) által végrehajtott strukturális kiigazítási programok végrehajtása volt. Ez a szakasz a kereskedelem és a piac liberalizációjának előmozdítására összpontosított, mint a kezdeti iparosítási terv hatásainak visszafordítására szolgáló eszközre. 2000 óta a kormány a magánszektor fejlesztését, az üzleti környezet javítását és a növekvő természeti erőforrás-iparhoz való alkalmazkodást helyezte előtérbe.

Az importhelyettesítés és az állam által irányított iparosítás megközelítése arra tett kísérletet, hogy csökkentse az ország importált nyersanyagoktól való függőségét, és ösztönözze az ipari fejlődést (Owoo & Page, 2017). Ez a stratégia állami tulajdonú vállalatok létrehozásával

és a hazai ipar globális versenytől való védelmét célzó intézkedések meghozatalával járt. Ackah et al. (2014) szerint az elsődleges cél a hazai gyártási kapacitások növelése volt a korábban importált árucikkek előállításához, az önellátás elérése és a külföldi termékektől való függőség csökkentése érdekében. Az Arthur, (2007); valamint Achanso & Kwoyiga (2015) által végzett tanulmányok tanúsítják, hogy a feldolgozóipari termelés növelésében elért kezdeti eredmények és az ágazat GDP-re gyakorolt hatása ellenére az importhelyettesítés és az állam által irányított iparosítás megközelítése az idő előrehaladtával akadályokba ütközött. Az időszak során jelentős infrastrukturális beruházások és számos állami tulajdonú vállalat létrehozása különböző iparágakban, amelyek az ipari működés alapját képezték. A forrásokat az oktatás és a műszaki képzés felé irányították, hogy képzett és alkalmas munkaerőt neveljenek. A korszakban azonban számos állami tulajdonú vállalat nem volt hatékony és nem volt nyereséges, ami hatalmas pénzügyi veszteségeket eredményezett. Az iparosítás másik csapásiránya ebben az időszakban a politikai instabilitás volt. Ghána négy puccsot és két kísérletet élt át az alkotmányos kormányzás megteremtésére, amelyet a kapzsiság, a vesztegetés és a társadalmi zűrzavar jellemzett.

1984 és 2000 között Ghána strukturális alkalmazkodási programot (SAP) hajtott végre, amely jelentős gazdasági reformokkal járt, amelyeket olyan nemzetközi pénzügyi intézmények (IFI-k) felügyeltek, mint a Nemzetközi Valutaalap (IMF) és a Világbank (Owoo & Page, 2017). E programok célja a makrogazdasági egyensúlytalanságok kezelése, a piacorientált politikák támogatása és a gazdaságba való kormányzati beavatkozás csökkentése volt. Fontos intézkedések voltak a szabad kereskedelmet és a nyitott piacokat elősegítő politikák végrehajtása, az árakra vonatkozó kormányzati korlátozások megszüntetése, a piaci alapú árfolyamok bevezetése és a kamatlábak deregulációja (Konadu-Agyemang, 2018). A hangsúly az importhelyettesítésről az exportvezérelt növekedésre helyeződött át, az ipari ágazat hatékonyságának és versenyképességének fokozására összpontosítva. Bár a SAP kezdetben kedvező eredményeket hozott az ipar számára, például az importált anyagok jobb elérhetőségét és a feldolgozóipari termelés bővülését, az idő előrehaladtával nehézségek merültek fel. Az importverseny bevezetése és a pénzügyi szektor reformjai nyomást gyakoroltak mind a kibocsátási árakra, mind a költségekre, ami az ipari növekedés és a feldolgozóipar arányának csökkenését eredményezte az ipari termelésben. A piaci liberalizációs intézkedések gyors elfogadása nehézségeket okozott a hazai ipar számára, mivel az új versenyhelyezethez való alkalmazkodással kellett megküzdeniük, miközben olyan strukturális korlátokkal kellett szembenézniük, mint a megbízhatatlan infrastruktúra és az üzleti környezet hatékonyságának hiánya. A Kwaw-Nimeson & Ze (2019) és Donkor (2019) által végzett tanulmányok arra a következtetésre jutottak, hogy bár az ipari ágazat kezdetben fejlődést tapasztalt, a strukturális kiigazítási programok végrehajtása miatt ebben az időszakban kihívásokkal szembesült a fejlődés és a versenyképesség fenntartása terén.

A 2000-es évektől napjainkig Ghána az iparpolitikájának egyik elemeként a magánszektor fejlesztésére és a befektetési környezet javítására irányította át a figyelmét (Owoo & Page, 2017). Az elmozdulást a nemzetközi intézmények, például az IMF és a Világbank által támogatott szegénységscsökkentési stratégiák alakították ki, amelyek a magánszektor által vezérelt gazdasági növekedés révén a szegénység csökkentését hangsúlyozták. A korábbi megközelítésekkel ellentétben a jelenlegi stratégia kisebb jelentőséget tulajdonít az extenzív formális gyártásnak, és ehelyett a magánszektor fejlesztését

és a befektetési környezet javítását helyezi előtérbe a beruházások vonzása és a gazdasági növekedés ösztönzése érdekében. A kormány a Világbank és a kétoldalú adományozók hatására a "befektetési környezet" javítását célzó változások végrehajtására összpontosított, amely olyan elemeket foglal magában, mint a makrogazdasági stabilitás, a kormányzás, az intézmények és az infrastruktúra. A beruházási környezet reformprogramja elsősorban a kereskedelempolitikára és a szabályozásra összpontosított, felhasználva a Világbank üzleti tevékenységet folytató felméréseinek adatait. Bár az ipari növekedés elősegítése érdekében megkísérelték az exportfeldolgozási övezetek (EPZ-k) létrehozását, nem fektettek kellő hangsúlyt az infrastruktúrába és a készségekbe történő beruházásokra. Ghána intézkedéseket hajtott végre a magánszektor által vezérelt növekedés előmozdítására és a befektetési környezet javítására, azzal a szándékkal, hogy kedvező környezetet teremtsen a vállalkozások virágzásához, a befektetések vonzásához és a gazdasági fejlődés ösztönzéséhez.

Az elmúlt években Ghána számos iparpolitikát és kezdeményezést hajtott végre, amelyek célja az ipari növekedés, a gazdasági diverzifikáció és a technológiai fejlődés előmozdítása volt (Arthur, 2006). A 2011-ben elindított Nemzeti Ipari Forradalmi Terv felvázolja a kormány stratégiáját Ghána ipari tájképének átalakítására, a hangsúlyt a hozzáadott értékre, az export diverzifikálására és a stratégiai horgonyzó iparágak fejlesztésére helyezve. A 2017-ben bevezetett "Egy körzet - egy gyár" kezdeményezés célja, hogy Ghána mind a 216 körzetében legalább egy gyárat hozzanak létre, ezzel ösztönözve az ipari fejlődést és a munkahelyteremtést az egész országban (Mensah et al., 2020). A Stratégiai horgonyzó iparágak kezdeményezés célzott beruházások és beavatkozások céljából kulcsfontosságú prioritást élvező ágazatokat, például az agrárgazdaságot, a feldolgozóipart és a szolgáltatásokat jelölte ki (Hlovor & Shahibu, 2019). Az iparpolitikák ebben az időszakban kulcsszerepet játszottak a gazdasági növekedés előmozdításában és a gazdaságnak a mezőgazdaságtól és a nyersanyagexporttól való függésen túli bővítésére irányuló erőfeszítésekben. Az egymást követő kormányok által végrehajtott különböző beavatkozások, amelyek az olyan iparágak, mint a feldolgozóipar, az agrárfeldolgozás és az információs technológia előmozdítását célozták, bizonyos fokú hatékonyságot mutattak a gazdasági alapok bővítésében. Számos kezdeményezést és finanszírozási programot indítottak a kis- és középvállalkozások (kkv-k) támogatására. A Nemzeti Kisipari Tanács (NBSSI) és a Ghánai Vállalkozások Ügynöksége (GEA) segítséget és pénzügyi forrásokat nyújtott a kis- és középvállalkozásoknak (kkv-k), elősegítve azok terjeszkedését és gazdasági hatását. Jelentős kiadásokat különítettek el az infrastruktúrára is, amely az ipari növekedés előmozdításának kulcsfontosságú eleme, és ez a közlekedési hálózatok, az energiaellátás és a távközlési infrastruktúra fejlesztéséhez vezetett, ami lehetővé tette az ipari tevékenységeket. Az iparpolitikák végrehajtása munkahelyteremtést eredményezett, nevezetesen a feldolgozóiparban és a szolgáltatási ágazatban. Például az "Egy körzet egy gyár" (1D1F) kezdeményezés, amely az ország mind a 216 körzetében iparfejlesztést kívánt megvalósítani, segített a munkahelyteremtésben. A 2000 óta érvényben lévő, kedvező üzleti környezet kialakítására irányuló iparpolitika a közvetlen külföldi közvetlen tőkebefektetések vonzását eredményezte, amelyek tőkét, technológiát és tudást hoztak be. A szabályozási keretekben végrehajtott változások és a külföldi befektetők számára nyújtott ösztönzők a közvetlen külföldi befektetések növekedését eredményezték olyan ágazatokban, mint a feldolgozóipar és az energiaipar.

A három fázisban kulcsfontosságú témák merültek fel. Az első politikák az import helyettesítésére összpontosítottak, míg a későbbi politikák az exportorientált iparosítás irányába mozdultak el. Az állami tulajdonú vállalatokra helyezett eredeti hangsúly a privatizáció és a magánszektor által ösztönzött növekedés irányába tolódott el. Az újabb időszakokkal ellentétben, amelyeket a hosszú távú stratégiaalkotást elősegítő stabil kormányzás jellemezett, a korábbi évtizedeket politikai instabilitás jellemezte, ami a szakpolitikák koherenciájának hiányát eredményezte. Jelenleg a szabályozási keretek és az ösztönzők javítására irányuló erőfeszítések zajlanak a külföldi befektetések vonzása érdekében. Nagy vonalakban a ghánai iparpolitika a kormány által irányított erőfeszítésekből egy inkább piacvezérelt megközelítés felé fejlődött, a jelenlegi hangsúlyt az állami és a magánszektor közötti együttműködésre, a regionális növekedésre és az export versenyképességének fokozására helyezve.

Elméleti irodalmi áttekintés

E tanulmány elméleti alapja két kulcsfontosságú elméleten nyugszik: az ügynökelméleten és az innovációs rendszerelméleten. Ezek az elméletek keretet biztosítanak annak megértéséhez, hogy a közellenőrzések hogyan befolyásolják az iparpolitikák hatékonyságát és innovációját Ghánában. Az eredetileg Jensen és Meckling (1976) által kidolgozott ügynökelmélet a megbízó-ügynök kapcsolaton alapul, amely megmagyarázza, hogy a megbízók (állampolgárok és kormányzati szereplők) hogyan ruházzák át a hatalmat az ügynökökre (köztisztviselők és intézmények), hogy a nevükben kezeljék az erőforrásokat. A közirányítással összefüggésben az elmélet azt állítja, hogy a megbízók (polgárok és felügyeleti szervek) és az ügynökök (kormánytisztviselők) között gyakran érdekellentét áll fenn. Ez a konfliktus az információs aszimmetria miatt alakul ki, amikor az ügynökök több információval rendelkeznek, mint a megbízók, ami potenciális hatékonysághiányhoz, korrupcióhoz vagy a közforrásokkal való rossz gazdálkodáshoz vezethet. Az állami ellenőrzés kritikus szerepet játszik ebben az elméleti keretben, mivel a megbízó-ügynök probléma enyhítésére szolgáló mechanizmusként szolgál a felügyelet biztosítása, az információs aszimmetria csökkentése és az elszámoltathatóság biztosítása révén. A Ghánai Ellenőrzési Szolgálat, mint a legfőbb ellenőrzési intézmény (SAI), a nyilvánosság megbízottjaként jár el a kormányzati intézkedések ellenőrzésével, különösen az iparpolitikákra elkülönített közpénzek kezelése során. Az ellenőrzések elvégzésével a GAS megbízható információkkal látja el a megbízókat (állampolgárokat, parlamentet és kormányzati szerveket) a köztisztviselők teljesítményéről és a politikai kezdeményezésekről. Ez az ellenőrzési funkció biztosítja, hogy a szereplők (az iparpolitikáért felelős kormányzati szervek) elszámoltathatóak maradjanak, és hogy a közpénzeket hatékonyan használják fel.

Az ügynökségelmélet közvetlenül kapcsolódik a tanulmány első célkitűzéséhez, amely a Ghánai Ellenőrzési Szolgálat jelenlegi gyakorlatának értékelése az iparpolitikával kapcsolatban. Az elmélet alkalmazásával a kutatás azt kívánja felmérni, hogy a GAS mennyire hatékonyan csökkenti az információs aszimmetriát, biztosítja, hogy a szereplők a köz érdekében járjanak el, és elősegíti az elszámoltathatóságot az iparpolitikák végrehajtása során. Továbbá az ügynökelmélet hangsúlyozza a függetlenség és az objektivitás szerepét az ellenőrzésben, mivel a könyvvizsgálóknak pártatlannak kell maradniuk ahhoz, hogy pontos és megbízható jelentéseket nyújtsanak. Ez a tanulmány azt is megvizsgálja, hogy a GAS jelenlegi formájában

rendelkezik-e a feladatai hatékony ellátásához szükséges strukturális és működési függetlenséggel. Emellett az ügynökelmélet támogatja a tanulmány második célkitűzését, amely a könyvvizsgálati megállapítások és a szakpolitikai innováció közötti kapcsolat vizsgálatára irányul. Azáltal, hogy az állami ellenőrök felelősségre vonják a szereplőket, rávilágíthatnak az iparpolitika végrehajtásának hiányosságaira vagy hiányosságaira, ami a szereplőket a meglévő politikák felülvizsgálatára vagy megújítására készíti. A Ghánai Ellenőrzési Szolgálatnak ellenőrzései révén lehetősége van arra, hogy olyan új felismeréseket vagy kihívásokat tárjon fel, amelyek az iparpolitikában innovatív változásokhoz vezethetnek.

A tanulmány második fő elméleti pillére az innovációs rendszerek elmélete. Az innovációs rendszerelmélet, amely olyan tudósok munkásságából ered, mint Freeman (1987) és Lundvall (1992), a különböző szereplők - kormányzat, ipar, tudományos élet és civil társadalom - közötti interaktív tanulás és együttműködés fontosságát hangsúlyozza a gazdaságon belüli innováció előmozdításában. Ez az elmélet azt sugallja, hogy az innováció nem az egyes szervezetek elszigetelt tevékenységeinek eredménye, hanem inkább a nemzeti innovációs rendszeren belüli különböző szereplők közötti rendszerszintű kölcsönhatás eredménye. Az iparpolitikával összefüggésben az innovációs rendszerelmélet azt állítja, hogy a kormányzati beavatkozások - például a politikai keretek, a szabályozás és a pénzügyi támogatás - döntő fontosságúak az ipari innovációnak kedvező környezet megteremtésében. Az állami ellenőrzések, bár hagyományosan a pénzügyi felügyeletre összpontosítanak, átalakító szerepet játszhatnak ebben a rendszerben azáltal, hogy értékelik e beavatkozások hatékonyságát, azonosítják az innováció akadályait, és olyan javításokat javasolnak, amelyek javítják a szakpolitikai keretet. A ghánai számvevőszéki szolgálat a kormány által finanszírozott ipari programok teljesítményének értékelésével hozzájárulhat a hatékonyabb és innovációbarát politikai környezet kialakításához.

Az innovációs rendszerek elmélete szorosan illeszkedik a tanulmány második és harmadik célkitűzéséhez: az ellenőrzési megállapítások és a szakpolitikai innováció közötti kapcsolat vizsgálata, valamint ajánlások megfogalmazása az állami ellenőrzés és az iparpolitikai célok összehangolására. Ezen elmélet alkalmazásával a kutatás azt kívánja megérteni, hogy a ghánai könyvvizsgáló szolgálat hogyan működhet az innováció katalizátoraként Ghána iparpolitikai keretein belül. Az olyan állami ellenőrzések, amelyek túlmutatnak a pusztán pénzügyi megfelelésen, és az iparpolitikák eredményeinek és hatásának értékelésére összpontosítanak, értékes betekintést nyújthatnak abba, hogyan lehet ezeket a politikákat az innováció előmozdítása érdekében fejleszteni. Ez összhangban van az ellenőrző intézményeknek a közértékhez való hozzájárulásban betöltött tágabb szerepével, ahogyan azt a közérték-elmélet felvázolja, ahol a közintézményektől elvárják, hogy hosszú távú társadalmi előnyöket teremtsenek, beleértve a gazdasági innovációt is. Az innovációs rendszerelmélet szemszögéből ez a tanulmány azt is feltárja, hogy az állami könyvvizsgálók, a politikai döntéshozók és más érdekelt felek közötti kölcsönhatások Ghána iparpolitikai keretén belül hogyan alakítják az innovációs tájképet. A hatékony állami ellenőrzés fokozhatja az átláthatóságot és a bizalmat, és ezzel ösztönözheti az innovációs rendszer különböző szereplői közötti nagyobb együttműködést.

2. Módszerek

Ez a tanulmány kvalitatív kutatási megközelítést alkalmaz, az adatgyűjtés és -elemzés módszere a dokumentumelemzés. Tekintettel a kutatás feltáró jellegére, a kvalitatív módszerek jól alkalmazhatók az állami ellenőrzésnek az iparpolitikai innováció ghánai előmozdításában betöltött szerepét övező összetettség megértéséhez. A dokumentumelemzés az állami ellenőrzéssel, iparpolitikával és innovációval kapcsolatos hivatalos dokumentumok, jelentések és kiadványok egész sorára összpontosított. A tanulmány több kulcsfontosságú forrásból származó másodlagos adatokra támaszkodott, ezek közé tartoztak a Ghánai Ellenőrzési Szolgálat (GAS) ellenőrzési jelentései, a ghánai iparstratégiára vonatkozó szakpolitikai dokumentumok, kormányzati kiadványok, nemzetközi szervezetek, például a Világbank és a Nemzetközi Valutaalap (IMF) jelentései, valamint a 2013-2022 közötti időszakra vonatkozó tudományos szakirodalom. Az elemzés megfelelően figyelembe vette a vonatkozó jogszabályi kereteket, mint például az ellenőrzési szolgálatról szóló törvényt és a közpénzkezelési törvényt, amelyek a ghánai állami ellenőrzési folyamatot szabályozzák.

E dokumentumok szisztematikus elemzésével a tanulmány értékeli, hogy az ellenőrzési megállapítások hogyan befolyásolták az iparpolitikai innovációt, valamint azonosítja a hiányosságokat és a fejlesztési lehetőségeket. Az elemzés során kódolták a kulcsfontosságú témákat és mintákat, például az ellenőrzési ajánlásokat, a szakpolitikai válaszokat, valamint az innováció vagy reform eseteit Ghána iparpolitikai keretrendszerén belül. Ez a módszer lehetővé teszi annak átfogó megértését, hogy az állami ellenőrzések hogyan jelennek meg a hivatalos dokumentumokban, és hogyan járulnak hozzá a szakpolitikai változásokhoz. A kvalitatív dokumentumelemzés segít megválaszolni azt a kutatási kérdést is, hogy milyen mértékben járul hozzá az állami ellenőrzés az innováció előmozdításához Ghána iparpolitikájában. A meglévő iratok és ellenőrzési jelentések áttekintésével a tanulmány betekintést nyújtott az állami ellenőrzésnek a szakpolitikai innovációra gyakorolt hatásába, támogatva a kutatás célkitűzéseit, azaz az ellenőrzési gyakorlatok értékelését, az ellenőrzések és a szakpolitikai innováció közötti kapcsolat vizsgálatát, valamint az ellenőrzési gyakorlatoknak az iparpolitikai célokkal való összehangolására vonatkozó ajánlások megfogalmazását.

3. Eredmények és viták

Eredmények

A Ghánai Ellenőrzési Szolgálat (GAS) jelentéseiből, kormányzati kiadványokból és a vonatkozó szakpolitikai dokumentumokból származó dokumentációs bizonyítékok elemzése számos kulcsfontosságú felismerést tárt fel a ghánai állami ellenőrzés és az iparpolitikai innováció metszéspontjával kapcsolatban. A legfontosabb megállapítások a tanulmány célkitűzései köré szerveződnek: a Ghánai Ellenőrzési Szolgálat (GAS) iparpolitikával kapcsolatos jelenlegi gyakorlatának értékelése, az ellenőrzési megállapítások és a szakpolitikai innováció közötti kapcsolat megértése, valamint ajánlások megfogalmazása az állami ellenőrzések és az iparpolitikai célok összehangolására.

A Ghánai Ellenőrzési Szolgálat (GAS) elsősorban a pénzügyi megfelelés és elszámoltathatóság biztosítására összpontosít különböző ágazatokban, beleértve az

iparpolitikákhoz kapcsolódó ágazatokat is. Az e tanulmányhoz áttekintett ellenőrzési jelentések azt mutatják, hogy a GAS ellenőrzései betekintést nyújtanak a forráselosztás hatékonyságának hiányosságaiba és az iparpolitika végrehajtása során a pénzgazdálkodási szabályok be nem tartásának eseteibe. Ezek az ellenőrzések azonban nagyrészt a pénzügyi teljesítményre összpontosítanak, és kevés hangsúlyt fektetnek a szakpolitikai beavatkozások hatékonyságának vagy innovációs képességének értékelésére. A GAS ajánlásokat tesz a pénzügyi irányítási gyakorlatok javítására, de a szakpolitikai reformok, különösen az iparpolitikai innováció közvetlen befolyásolásában betöltött szerepe továbbra is korlátozott.

Bár a nyilvános ellenőrzések rámutattak az iparpolitikai kezdeményezések hatékonyságának hiányosságaira és a forrásokkal való rossz gazdálkodásra, e megállapítások hatása a szakpolitikai innovációra vegyes. Számos példa volt arra, hogy az ellenőrzési ajánlások korrekciós intézkedésekhez vezettek az ipari projektek irányításában, de nagyon kevés példa volt arra, hogy ezek az ajánlások innovatív változásokat ösztönöztek a szakpolitikai keretekben vagy új ipari stratégiákhoz vezettek. Az ellenőrzésekből eredő reformok többsége inkább a megfelelés és a pénzügyi irányítás javítására összpontosított, mintsem a szakpolitika-fejlesztés innovatív megközelítéseinek bevezetésére. Az ellenőrzések megállapításai például feltárták az ipari programokon belüli hatékonysági hiányosságokat és korrupciót, de az ezekre a megállapításokra adott válaszok gyakran inkább büntetőintézkedéseket, mintsem proaktív szakpolitikai innovációkat tartalmaztak. Azokban az esetekben, amikor az ellenőrzési ajánlásokat elfogadták, például az iparpolitikai programok felügyeleti rendszereinek javítását, a változtatások többnyire operatív jellegűek voltak, és nem foglalkoztak alapvetően az innováció szükségességével. Az elemzett jelentésekből egyértelműen kiderült, hogy hiányoznak az arra vonatkozó konkrét iránymutatások, hogy az ellenőrzési ajánlásokat hogyan lehet összehangolni a szélesebb körű iparpolitikai célkitűzésekkel, ami korlátozza az érdemi innováció ösztönzésére vonatkozó potenciáljukat. Az eredmények továbbá azt mutatták, hogy a GAS és az iparpolitikai érdekelt felek között korlátozott az együttműködés, ami gátolhatta az ellenőrzések innováció befolyásolásában rejlő teljes potenciált.

A tanulmány számos hiányosságot is feltár abban, ahogyan a Ghánai Ellenőrzési Szolgálat (GAS) részt vesz az iparpolitikai innovációban. Először is, az ellenőrzések elsősorban a pénzügyi megfelelésre és a jogszerűségekre összpontosítanak, és kevés hangsúlyt fektetnek az iparpolitikák hatékonyságának vagy innovációs potenciáljának értékelésére. Ez a korlátozott hatókör csökkenti az ellenőrzések azon képességét, hogy jelentős szakpolitikai változásokat befolyásoljanak. Emellett a GAS és a politikai döntéshozók közötti visszacsatolási mechanizmus gyenge, ami azt eredményezi, hogy az ellenőrzési ajánlások nem épülnek be megfelelően a szakpolitikai reformokba. Továbbá a jelenlegi ellenőrzési keretrendszer nem összpontosít az innovációs területek azonosítására, ami korlátozza az előremutató szakpolitikai fejlesztésekhez való hozzájárulás lehetőségét. Vannak azonban jelentős fejlesztési lehetőségek. Az ellenőrzések hatályának a teljesítmény- és innovációs mérőszámokra való kiterjesztésével a GAS mélyebb betekintést nyújthat abba, hogy az iparpolitikák hogyan optimalizálhatók a jobb eredmények érdekében. A visszacsatolási körök megerősítése és a GAS és a szakpolitikai érdekelt felek közötti együttműködés elősegítése biztosítaná, hogy az ellenőrzési megállapítások érdemi szakpolitikai változásokhoz vezessenek. Az innovációra összpontosító értékelések beépítése az ellenőrzési folyamatba továbbá segíthet áthidalni az állami ellenőrzés és a

szakpolitikai innováció közötti szakadékot, és ezáltal fokozhatja az iparpolitikák hatását Ghánában.

Megbeszélés

E tanulmány megállapításai hozzájárulnak az állami ellenőrzésnek a szakpolitikai innovációban betöltött szerepéről szóló szélesebb körű vitához, különösen a ghánai iparfejlesztés összefüggésében, mivel rávilágítanak az állami ellenőrzés és a ghánai iparpolitikai innováció közötti összetett, de fejletlen kapcsolatra. Ez a vita rész a tanulmány eredményeit a meglévő szakirodalomban helyezi el, és feltárja a politikai döntéshozók, a könyvvizsgálók és más érdekeltek számára gyakorolt hatásukat.

Az eredmények az állami ellenőrzési gyakorlat és az iparpolitikai innováció ösztönzésében rejlő lehetőségek közötti összefüggést mutatják. Miközben az ellenőrzések alapvető szerepet játszanak a pénzügyi elszámoltathatóság biztosításában, nem tudnak eléggé befolyásolni szélesebb körű politikai reformokat, különösen az olyan innovációt igénylő ágazatokban, mint az iparpolitika. Ez a megállapítás visszhangozza Lazarescu (2019) korábbi munkáját, aki megjegyezte, hogy miközben az állami ellenőrzések biztosítják a pénzeszközök megfelelő felhasználását, a szélesebb körű kormányzati fejlesztések, köztük az innováció ösztönzésében betöltött szerepük gyakran kihasználatlan. A tanulmány eredményei azt sugallják, hogy az ellenőrzések sokkal nagyobb szerepet játszhatnának a szakpolitikai innovációban, ha túllépnének a jelenlegi, a megfelelésre és a jogszerűségekre összpontosító szerepükön. Olyan tudósok, mint Andreoni és Chang (2020) hangsúlyozták, hogy ahhoz, hogy a fejlődő gazdaságok, mint Ghána, hatékonyan ösztönözzék az ipari innovációt, a kormányzati beavatkozásoknak proaktívabbnak és előremutatóbbnak kell lenniük. Az állami ellenőrzések kulcsfontosságú mechanizmusként szolgálhatnak annak értékelésére, hogy ezek a beavatkozások elérik-e a kitűzött célokat.

A tanulmányban alkalmazott ügynökségi elmélet segít megmagyarázni, hogy az állami ellenőrzések miért nem befolyásolják olyan mértékben a szakpolitikai innovációt, mint ahogyan azt megtehetnék. Az ügynökelmélet szempontjából a nyilvános ellenőrzés célja az információs aszimmetria csökkentése és annak biztosítása, hogy az ügynökök (az iparpolitikáért felelős kormányzati szervek) elszámoltathatóak legyenek a megbízók (polgárok és érdekeltek) felé. A megállapítások azt mutatják, hogy a GAS sikeresen teljesíti hagyományos szerepét, azaz a pénzügyi megfelelés és elszámoltathatóság biztosítását. A könyvvizsgálók és a kormányzati tisztviselők közötti megbízó-ügynök kapcsolat rávilágít egy alapvető problémára: az állami könyvvizsgálók (a megbízók) érdekei nem feltétlenül egyeznek meg teljesen a politikai döntéshozók (a megbízók) érdekeivel, amikor az ipari innováció előmozdításáról van szó. A könyvvizsgálók elsősorban a törvényeknek és rendeleteknek való megfelelés biztosításával foglalkoznak, ami konzervatív gondolkodásmódot eredményezhet, ami korlátozza az iparpolitikák merész vagy innovatív változtatásaira vonatkozó javaslattevési képességüket. Ráadásul az információs aszimmetria, amely az ügynökelmélet egyik kulcsfontosságú eleme, tovább súlyosbítja a problémát. Míg a könyvvizsgálók jelentős pénzügyi szakértelemmel rendelkeznek, az iparpolitika mélyreható ismerete hiányzik belőlük ahhoz, hogy az innovációt elősegítő, árnyalt ajánlásokat tegyenek. Ez magyarázatot adhat arra, hogy az ellenőrzések miért

fókuszálnak túlnyomórészt a pénzügyi ellenőrzésre, és miért nem annak értékelésére, hogy az iparpolitikák mennyire segítik elő az innovációt, ami a közérdekkel összhangban lenne.

Az állami ellenőrzések hagyományos, elsősorban reaktív szemléletével szemben az innovációs rendszerek elmélete azt sugallja, hogy az ellenőrzések proaktív eszközök lehetnek a szakpolitikai keretek hiányosságainak feltárására és az érdekelték közötti együttműködés előmozdítására. Az eredmények azonban azt mutatják, hogy a GAS-ellenőrzések korlátozott sikerrel befolyásolták az iparpolitikai innovációt. Ez részben annak tudható be, hogy hiányoznak az olyan teljesítményellenőrzések, amelyek a szakpolitikai eredményeket az innováció, a technológiai fejlődés és a versenyképesség szempontjából értékelik. Mivel az ellenőrzési jelentések nem összpontosítanak az innovációra, a GAS elszalasztja azt a kulcsfontosságú lehetőséget, hogy a szakpolitikai reformok katalizátoraként működjön. Ha az állami ellenőrzések az innovációs rendszerek elméletének elveihez igazodnak, akkor nem csupán a pénzügyi hiányosságok feltárására képesek, hanem a rendszerszintű változások egyik fő mozgatórugójává válhatnak azáltal, hogy a kormányzat, az ipar és a kutatóintézetek közötti együttműködést erősítő reformokat javasolnak. A GAS és az iparpolitikai érdekelt felek közötti együttműködés hiánya arra utal, hogy az ellenőrzésekben kiaknázatlan lehetőségek rejlenek, amelyek hídként szolgálhatnak a különböző ágazatok között. Ahogy Weiss (2013) is utal rá, a hatékony iparpolitikai innovációhoz nemcsak kormányzati fellépésre, hanem az innovációs ökoszisztéma valamennyi szereplője közötti erős koordinációra is szükség van. Az állami ellenőrzések létfontosságú szerepet játszhatnak e koordináció biztosításában azáltal, hogy azonosítják a gyenge láncszemeket és javaslatokat tesznek az innovációs rendszer megerősítésére.

Szakpolitikai következmények és ajánlások

A tanulmányból levezetett szakpolitikai következmények jelentősek, és a Ghánai Ellenőrzési Szolgálat (GAS) állami ellenőrzéssel kapcsolatos megközelítésének átdolgozását teszik szükségessé, különösen az iparpolitika összefüggésében. Jelenleg az ellenőrzések hatóköre továbbra is nagyrészt a pénzügyi megfelelésre és a jogi felügyeletre összpontosít, ami bár szükséges, korlátozza az ellenőrzések képességét a szakpolitikai innováció ösztönzésére. Ez összhangban van az ügynökelmélet megállapításaival, amely kiemeli, hogy az ellenőrök (ügynökök) és a politikai döntéshozók (megbízók) közötti megbízó-ügynök kapcsolat gyakran ahhoz vezet, hogy az erőforrásokkal való gazdálkodás elszámoltathatóságának biztosítására összpontosítanak, nem pedig a dinamikus, innovációvezérelt kormányzás előmozdítására. Amint azt a szakirodalomban Lazarescu (2019) is megjegyzi, az állami ellenőrzések jellemzően a költségvetési elszámoltathatóságra összpontosítanak, ami bár fontos, nem aknázza ki teljes mértékben az ellenőrzésekben mint a szakpolitikai reform és az innováció eszközeiben rejlő lehetőségeket. E korlátozás enyhítése érdekében a GAS-nak ki kell terjesztenie ellenőrzési körét, hogy ne csak pénzügyi értékeléseket, hanem az iparpolitikák hatékonyságát, relevanciáját és innovációs potenciálját értékelő teljesítményellenőrzéseket is magában foglaljon.

Az innovációs rendszerelmélet elveinek beépítése nagymértékben fokozhatná az állami ellenőrzések hatékonyságát az iparpolitikai innováció előmozdításában. Ez az elmélet azt hangsúlyozza, hogy az innováció a különböző szereplők (kormányzat, ipar, tudományos élet és civil társadalom) közötti rendszerszintű kölcsönhatásokból jön létre (Freeman, 1987; Lundvall,

1992). Ha az állami ellenőrzéseket úgy alakítják át, hogy ne csak a megfelelésre összpontosítsanak, kulcsfontosságú eszközzé válhatnak az ilyen kölcsönhatások hiányosságainak azonosításában, és az együttműködés javításának módjait ajánlják. Az innovációra összpontosító értékelések integrálásával a GAS felmérhetné, hogy az iparpolitikák milyen hatékonyan ösztönzik az innovációt, a technológiai fejlődést és a versenyképességet. Amint azt Rodrik (2004) és Aiginger (2007) is kifejtette, a fejlődő gazdaságokban, így Ghánában is, az iparpolitikának alkalmazkodónak és előretekintőnek kell lennie, és stratégiai beavatkozásokkal kell tudnia reagálni a piaci kudarcokra. Az állami ellenőrzések kulcsszerepet játszhatnak annak biztosításában, hogy ezek a beavatkozások ne csak fiskálisan felelősek legyenek, hanem a fenntartható gazdasági növekedés és a technológiai fejlődés előmozdítására is irányuljanak.

A szakirodalom azt az elképzelést is alátámasztja, hogy a nyilvános ellenőrzések katalizátorként szolgálhatnak a kormányzás folyamatos javításához. Weiss (2013) megjegyezte, hogy az innovatív iparpolitika megköveteli a szabályozási keretek, a köz- és magánszféra közötti partnerségek és a szakpolitikai tanulási mechanizmusok összehangolását. Ebben az összefüggésben a nyilvános ellenőrzés biztosíthatja a szakpolitikai keretek finomításához és az innováció ösztönzéséhez szükséges betekintést és visszajelzést. Ehhez azonban elengedhetetlen a GAS és a politikai döntéshozók közötti strukturált és formalizált visszacsatolási hurok. A tanulmány jelenleg gyenge visszacsatolási mechanizmust állapít meg, amely korlátozza az ellenőrzési megállapítások képességét a szakpolitikai változások befolyásolására. E visszacsatolási csatornák megerősítése biztosítaná, hogy az ellenőrzésekből származó ajánlások szisztematikusan beépüljenek a politikai döntéshozatali folyamatba, és ezáltal érdemi és időben végrehajtott reformokhoz vezessenek.

Az állami ellenőrzés továbbá elősegíthetné a ghánai iparban érdekelt kulcsfontosságú szereplők közötti nagyobb együttműködést, biztosítva, hogy az ellenőrzési megállapításokat ne csak a hatékonysági hiányosságok kezelésére használják fel, hanem a szakpolitikai innováció ösztönzésére is. Ez összhangban lenne az ellenőrzési intézményeknek a közérték-elméletben felvázolt szélesebb körű szerepével, ahol a közintézményektől elvárják, hogy hosszú távú társadalmi előnyöket teremtsenek, beleértve a gazdasági innovációt is. Az iparpolitikai folyamat átláthatóságának és elszámoltathatóságának előmozdításával az állami ellenőrzések ösztönözhetik a minisztériumok, az ipari szereplők és a kutatóintézetek közötti szorosabb partnerségeket, amelyek - Warwick és Nolan (2014) javaslata szerint - kulcsfontosságúak a szakpolitikai innováció előmozdításához.

Összefoglalva a tanulmány azt javasolja, hogy az ellenőrzés hatályát terjesszék ki a teljesítmény- és innovációs mérőszámokra, hozzanak létre szilárdabb visszacsatolási mechanizmusokat a GAS és a politikai döntéshozók között, és segítsék elő az ellenőrök és az ipari érdekelt felek közötti szorosabb együttműködést. Ezek a lépések, amelyek az ügynökségelmélet és az innovációs rendszerelmélet elméleti keretein alapulnak, nemcsak az állami ellenőrzés hatékonyságát javítanák, hanem az ellenőrzéseknek az iparpolitikai innováció előmozdításában betöltött szerepét is erősítenék. Azáltal, hogy az állami ellenőrzéseket a szakpolitikai tanulás és innováció proaktív eszközeként pozicionálja, a GAS hozzájárulhat egy versenyképesebb és innovációvezérelt iparpolitikai keretrendszer kialakításához, ezáltal felgyorsítva Ghána gazdasági növekedését és fejlődését.

4. Következtetések

Ez a tanulmány kritikusan vizsgálta az állami ellenőrzés és az iparpolitikai innováció metszéspontját Ghánában, és jelentős betekintést engedett a Ghánai Ellenőrzési Szolgálat (GAS) jelenlegi gyakorlatába és annak a gazdasági növekedés előmozdítására gyakorolt hatásaiba. Az eredmények azt mutatják, hogy miközben az állami ellenőrzések döntő szerepet játszanak a pénzügyi megfelelés és elszámoltathatóság biztosításában, az iparpolitikán belüli innováció ösztönzésében rejlő potenciáljuk még nagyrészt kihasználatlan. A megfelelésre való szűkös összpontosítás, valamint a gyenge visszacsatolási mechanizmusok és a kulcsfontosságú érdekelt felekkel való elégtelen együttműködés korlátozza az ellenőrzések hatékonyságát az érdemi politikai reformok befolyásolásában. Ezért paradigmaváltásra van szükség, amelynek során az állami ellenőrzéseket úgy alakítják át, hogy azok teljesítményértékeléseket és innovációs mérőszámokat is tartalmazzanak, ezáltal erősítve a ghánai iparban a rendszerszintű változások katalizátoraként betöltött szerepüket.

5. A megállapítások összefoglalása

A tanulmány megállapításai a következők:

- A GAS elsősorban a pénzügyi megfelelésre helyezi a hangsúlyt, elhanyagolva az iparpolitikák hatékonyságának és innovációs potenciáljának értékelését. Ez a szűkös fókusz korlátozza az ellenőrzések azon képességét, hogy hozzájáruljanak a szakpolitikai innovációhoz.
- Hiányzik a strukturált visszacsatolás a GAS és a politikai döntéshozók között, ami akadályozza az ellenőrzési megállapítások beépítését a politikai döntéshozatali folyamatba.
- A GAS és az iparpolitikai szereplők közötti együttműködés nem megfelelő, ami megakadályozza, hogy az ellenőrzések hídként szolgáljanak a különböző ágazatok között, és gátolja az innovációs lehetőségeket.
- A teljesítmény- és innovációs mérőszámok hiánya az ellenőrzési keretrendszerben korlátozza az ellenőrzési megállapításokból levezethető felismeréseket, csökkentve azok hatását a szakpolitika optimalizálására.
- A jelenlegi megközelítés inkább reaktív, a megfelelésre összpontosít, mint az iparpolitikán belüli innovációs kultúra előmozdítására.

Felhasznált források

- Achanso, A. & Kwoyiga, L. (2015): A fenntartható gazdasági fejlődési menetrend keresése Ghánában a függetlenség óta: Az IMF és a Világbank szerepe. *African Journal of Sustainable Development*, 5, 2-16.
- Ackah, C. - Adjasi, C. & Turkson, F. (2014): *Scoping study on the evolution of industry in Ghana*. <https://doi.org/10.35188/UNU-WIDER/2014/796-7>.
- Anaman, K. & Osei-Amponsah, C. (2007): Az építőipar növekedése és a ghánai makrogazdaság növekedése közötti oksági kapcsolatok elemzése. *Construction Management and Economics*, 25, 951 - 961. <https://doi.org/10.1080/01446190701411208>.

- Aiginger, K.(2007): "Ipari politika: A Dying Breed or A Re-emerging Phoenix," *Journal of Industry, Competition and Trade*, 7:297-323.
- Aiginger, K. & Rodrik, D. (2020): Rebirth of Industrial Policy and an Agenda for the Twenty-First Century", *Journal of Industry, Competition and Trade*.
- Andreoni, A. & Chang, H. (2019): Az iparpolitika politikai gazdaságtana: Strukturális kölcsönös függőségek, szakpolitikai összehangolás és konfliktuskezelés. *Structural Change and Economic Dynamics*. <https://doi.org/10.1016/J.STRUECO.2018.10.007>.
- Arthur, P. (2006): Az állam, a magánszektor fejlesztése és Ghána "üzleti aranykora". *African Studies Review*, 49, 31 - 50. <https://doi.org/10.1353/arw.2006.0053>.
- Arthur, P. (2007): Fejlesztési intézmények és kisvállalkozások Ghánában. *Journal of Contemporary African Studies*, 25, 417 - 437. <https://doi.org/10.1080/02589000701662418>.
- A könyvvizsgálói szolgálatról szóló 200. törvény (584. törvény).
- Baylis, R. & Widt, D. (2022): Vita: A közsféra könyvvizsgálói képzés jövője. *Public Money & Management*, 43, 217 - 218. <https://doi.org/10.1080/09540962.2022.2109881>.
- Blakely, E. (2014): Az innováció mint nemzeti iparpolitika. *International Journal of Technology Management*.
- Bhul, B. (2023): A kormányzati ellenőrzés szerepe a korrupció elleni küzdelemben és a tisztesség előmozdításában Nepálban. *Khwopa Journal*. <https://doi.org/10.3126/kjour.v5i2.60328>.
- Chang, H. & Andreoni, A. (2020): Iparpolitika a 21. században. *Development and Change*, 51, 324-351. <https://doi.org/10.1111/dech.12570>.
- A Ghánai Köztársaság alkotmánya. (1992). Assembly Press.
- Donkor, K. (2019): Structural Adjustment and Mass Poverty in Ghana. <https://doi.org/10.4324/9780429437861>.
- Európai Számvevőszék. (SZÁMVEVŐSZÉK) (2017). *Teljesítményellenőrzési kézikönyv*. https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/ECA_methodology_guide/ECA_methodology_guide-EN.pdf
- Ferrannini, A. - Barbieri, E. - Biggeri, M. & Tommaso, M. (2020): A fenntartható emberi fejlődést szolgáló iparpolitika a Covid19 utáni korszakban. *World Development*, 137, 105215 - 105215. <https://doi.org/10.1016/j.worlddev.2020.105215>.
- Foreman-Peck, J. & Federico, G. (szerk.). (1999): *Európai iparpolitika: The Twentieth-Century Experience* (1. kiadás). Oxford University Press.
- Freeman, C.P. (1987): *Technikai innováció, diffúzió és a gazdasági fejlődés hosszú ciklusai*.
- Gebe, B. (2008). Ghána külpolitikája a függetlenség idején és az 1966-os államcsíny következményei. *The Journal of Pan-African Studies*, 2, 160.
- Geroski, P. (1989): Európai iparpolitika és iparpolitika Európában. *Oxford Review of Economic Policy*, 5, 20-36. <https://doi.org/10.1093/OXREP/5.2.20>.
- Grabas, C. & Nützenadel, A. (2013): Az európai iparpolitikák történelmi távlatokban. WWWforEurope Working Paper No. 15." *WIFO Studies*, WIFO, WIFO, number 46867.
- Grayson, L. (1973): Egy konglomerátum Afrikában: Közszektorbeli feldolgozóipari vállalatok Ghánában, 1962-1971. *African Studies Review*, 16, 315 - 346. <https://doi.or/10.2307/523509>. <https://doi.or/10.2307/523509>.

- Grillitsch, M. & Asheim, B. (2018): Helyalapú innovációs politika a régiók ipari diverzifikációjáért. *European Planning Studies*, 26, 1638 - 1662. <https://doi.org/10.1080/09654313.2018.1484892>.
- Hlovor, I. & Shahibu, Y. (2019): Egy fejlesztési paradigma keresése Ghánában: A "pekingi konszenzus" nyújthat-e horgonyt? *Journal of Economics and Political Economy*, 6, 39-57. <https://doi.org/10.1453/JEPE.V6I1.1837>.
- Jensen, M.C. & Meckling, W.H. (1976): Harvard Business School; SSRN; National Bureau of Economic Research (NBER); European Corporate Governance Institute (ECGI); Harvard University - Accounting & Control Unit. LSN: Jog és pénzügy: Empirikus (téma).
- Karlsson, C. & Tavassoli, S. (2021): Ipari politika a fejlett országokban: egy nehéz, de fontos szakpolitikai terület. *Unlocking Regional Innovation and Entrepreneurship*. <https://doi.org/10.4337/9781800371248.00009>.
- INTOSAI. (2019): A könyvvizsgálati alapelvekre vonatkozó iránymutatásokról szóló limai nyilatkozat. Letöltve a <https://www.issai.org/wp-content/uploads/2019/08/INTOSAI-P-1-The-Lima-Declaration.pdf> oldalról.
- Karkovska, V. & Vishka, I. (2021): Állami ellenőrzés: A lényeg, szerkezeti elemek és az alkalmazás jellemzői. *Business Inform.* <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-10-341-346>.
- Klovach, E. - Seleznev, G. & Tkachenko, V. (2022): Az auditok eredményeiről az ipari biztonság területén. *Munkavédelem az iparban*. <https://doi.org/10.24000/0409-2961-2022-7-72-76>.
- Konadu-Agyemang, K. (2018): *IMF és Világbank által támogatott strukturális alkalmazkodási programok Afrikában*. <https://doi.org/10.4324/9781315210414>.
- Kwaw-Nimeson, E. & Ze, T. (2019): A strukturális kiigazítási programok hatása a közvetlen külföldi befektetések vonzására és az aranyexportra Ghánában. *Journal of Business & Economic Policy*. <https://doi.org/10.30845/jbep.v6n1a12>.
- Lazarescu, I. (2019): A számítógépes alkalmazások használata az állami ellenőrzésben (Külső). *Közgazdaságtan és alkalmazott informatika*, 25, 157-162. <https://doi.org/10.35219/EAI1584040968>.
- Lundvall, B. (1992). *Az innováció nemzeti rendszerei*.
- Mensah, C. - Dauda, L. - Boamah, K. & Salman, M. (2020): Ghána egy körzet egy gyár politikája, átmenet az alacsony szén-dioxid-kibocsátású, lakható gazdaságba? *Környezet, fejlődés és fenntarthatóság*, 23, 703-721. <https://doi.org/10.1007/s10668-020-00604-5>.
- Natsuda, K. - Thoburn, J. - Blažek, J. & Otsuka, K. (2020): Iparpolitika és autóipari fejlődés: Thaiföld és Csehország összehasonlító vizsgálata. *Eurázsiai földrajz és közgazdaságtan*, 63, 212 - 238.
- Nimani, P. - Maloku, A. & Avdija, S. (2023): A főszámvevő hatása a közigazgatás ellenőrzésére. *Corporate Law and Governance Review*. <https://doi.org/10.22495/clgrv5i2sip2>.
- OECD (2015), "Az innovációs imperatívusz: Hozzájárulás a termelékenységhez, a növekedéshez és a jóléthez. OECD Kiadó
- Owoo, N. S. & Page, J. (2017): Ipari politika Ghánában: From a Dominant State to Resource Abundance, in Ernest Aryeetey, and Ravi Kanbur (eds), *The Economy of Ghana Sixty Years after Independence*, Oxford Academic.

- Pike, C. (2018): Versenypolitika, iparpolitika és a hazai ipar támogatása. ERN: *Industrial Policies & Economic Growth in Emerging Markets* (Téma). <https://doi.org/10.2139/ssrn.3487464>.
- Popov, M. - Prykhodchenko, L. - Holynska, O. - Dulina, O. & Lesyk, O. (2021): Az ellenőrzés mint a közirányítás eleme. *Studies of Applied Economics*. <https://doi.org/10.18371/FCAPTP.V1I36.227682>.
- Rice, J. & James, C. (2022): *Nkrumah and the Ghana Revolution*. <https://doi.org/10.2307/218101>.
- Rodrik, D. (2004): "Iparpolitika a XXI. században", In: A világgazdaság és az iparpolitika: *Egy közgazdaságtan, sok recept: Globalization, Institutions, and Economic Growth*, Princeton: Princeton University Press, 2007, pp. 99-152. Retrieved from <https://drodrik.scholar.harvard.edu/files/dani-rodrik/files/industrial-policy-twenty-first-century.pdf>
- Salihu, A. & Hoti, H. (2022): A vezetők megítélése az informatikai ellenőrzési ajánlásokról: A kockázat jelentőségének, a végrehajtás egyszerűségének és a hozzáadott értéknek a hatása az ajánlások végrehajtására. *J. ICT Stand.*, 10, 105-124. <https://doi.org/10.13052/jicts2245-800X.1021>.
- Thompson, G. (2014): *Industrial Policy* (Routledge Revivals): USA and UK Debates (1. kiadás). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315737560>
- Tommaso, M.R. & Tassinari, M. (2014): *Kormányzat és ipar az Egyesült Államokban. Korábbi gyakorlatok és a jelenlegi politikákról szóló vita*.
- Vitomir, J. - Laban, B. - Bakmaz, O. - Nikolić, N. & Colovic, M. (2019): Az audit mint a vállalatirányítás javításának lehetséges módja a kockázati intervallum meghatározásának lehetséges modelljeinek áttekintésével és a felső vezetés által azonosított néhány alapvető hatástényezővel. *Közlemények - Közgazdasági sorozat*, 2, 23-29.
- Warwick, K. & A. Nolan (2014): "Az iparpolitika értékelése: OECD Science, Technology and Industry Policy Papers, No. 16, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/5jz181jh0j5k-en>.
- Weiss, J. (2013): *"Ipari politika a fejlődő országokban: Overview and Lessons from East Asia"* (áttekintés és tanulságok Kelet-Ázsiából).